

České volební systémy

POLb1005 Současná česká politika

Základní dělení volebních systémů? Jejich výhody a nevýhody?

- Jaký efekt volebního systému je podle vás důležitější?
 - Vytváří akceschopnou instituci
 - Zajišťuje co nejspravedlivější přepočítání hlasů na mandáty

Základní dělení volebních systémů? Jejich výhody a nevýhody?

- Jaký typ volebních systémů je podle vás lepší?
 - Většinové volební systémy
 - Poměrné volební systémy

Základní dělení volebních systémů?
Jejich výhody a nevýhody?

Základní dělení volebních systémů? Jejich výhody a nevýhody?

- Většinové volební systémy – na úrovni volebního obvodu všechny mandáty vyhrává jen jedna strana
- Poměrné volební systémy – na úrovni volebního obvodu počet hlasů ZHRUBA odpovídá počtu mandátů
- Akceschopnost (omezený počet stran ve volené instituci, nejsou malé strany, možnost jednobarevné většiny)

VS

- Přesné zachycení preferencí voličů (spravedlnost pro menší strany, zastoupení vícero názorů včetně těch minoritních)
 - Jde to proti sobě, nemůžeme mít oboje

Všeobecné, rovné, přímé a tajné volební právo. Co to znamená?

Všeobecné, rovné, přímé a tajné volební právo. Co to znamená?

- Všeobecné – mají ho všichni občané
- Rovné – každý má právo hodit jen jeden hlasovací lístek stejné hodnoty
- Přímé – nevolím skrze nějakého zprostředkovatele
- Tajné – můj hlas je anonymní

Do kterých institucích na území České republiky probíhají volby?

Volby do Poslanecké sněmovny

Volby do Poslanecké sněmovny

- Listinný poměrný volební systém
- Možnost preferenčního hlasování (4 hlasy)
- Uzavírací kvorum pro strany/koalice
- Dvě skrutinia
- Dvě různé kvóty – Imperiali a Hagenbach-Bischoffova

Kolik mandátů se rozděluje v každém obvodu

- Máme 14 obvodů = krajů
- Celkový počet platných hlasů / 200 = republikové mandátové číslo
- Celkový počet platných hlasů v kraji / republikové mandátové číslo = kolik mandátů se rozdělí v každém kraji

Volební kvorum

- Vyřadíme
 - Strany s méně než 5 % hlasů
 - Dvoučlenné koalice s méně než 8 % hlasů
 - Tříčlenné koalice s méně než 11 % hlasů

1. skrutinium (kvóta Imperiali)

$$\frac{H}{M + 2}$$

- **H = celkový počet platných hlasů v daném volebním obvodu**
- **M = počet mandátů přidělovaných v daném volebním obvodu**
- **Výsledkem je kvóta**

- **Strana získá tolik mandátů, kolikrát je volební kvóta obsažena v počtu hlasů, které v obvodu získala**

1. skrutinium (kvóta Imperiali)

- Rozdělování probíhá na úrovni obvodů (v každém kraji jiná hodnota kvóty)
- Počet hlasů v kraji pro zvolené strany: 234 841
- Počet mandátů v kraji: 11
- $\frac{234\,841}{11+2} = 18\,065$

Strana	Počet hlasů	Kvóta	Kolikrát se vejde kvóta	Zbylo
Spolu	84 166	/18 065	4	11 906
ANO	79 463	/18 065	4	7 203
Pir+Stan	44 551	/18 065	2	8 421
SPD	26 661	/18 065	1	8 596

2. Skrutinium (Hagenbach-Bischoffova kvóta)

- Pro mandáty, které se nerozdělily v prvním skrutinium na úrovni krajů (určitá kompenzace) = **M**
- Rozdělování probíhá na úrovni celé ČR
- Součet nevyužitých „zbytků“ zisků každé strany z celé ČR (součet ze všech krajů) – sečteme za všechny strany a máme **H**
- Hagenbach-Bischoffova kvóta $\frac{H}{M+1}$
- Jinak stejný postup

Najdi

chybu/chybyl

Yes, I can describe the electoral system used for Czech Parliament elections.

The Czech Republic has a bicameral Parliament, which consists of the Chamber of Deputies (lower house) and the Senate (upper house). The electoral system used for the Chamber of Deputies is a proportional representation system.

Under this system, the Czech Republic is divided into 14 multi-member constituencies, each of which corresponds to a region of the country. The number of seats allocated to each constituency is proportional to the size of its population. The constituencies are further divided into electoral districts, which are used to allocate the seats won by individual political parties.

Voters cast their ballots for political parties rather than individual candidates. Each political party submits a list of candidates in each constituency, and the order of candidates on the list determines their ranking within the party. Voters choose one party and one of its candidate lists.

In order to be eligible for representation in Parliament, a political party must receive at least 5% of the total votes cast nationwide, or at least one mandate in a constituency. The seats in each constituency are allocated according to the D'Hondt method, which is a formula that allocates seats based on the number of votes received by each party and the number of seats available.

Regenerate response

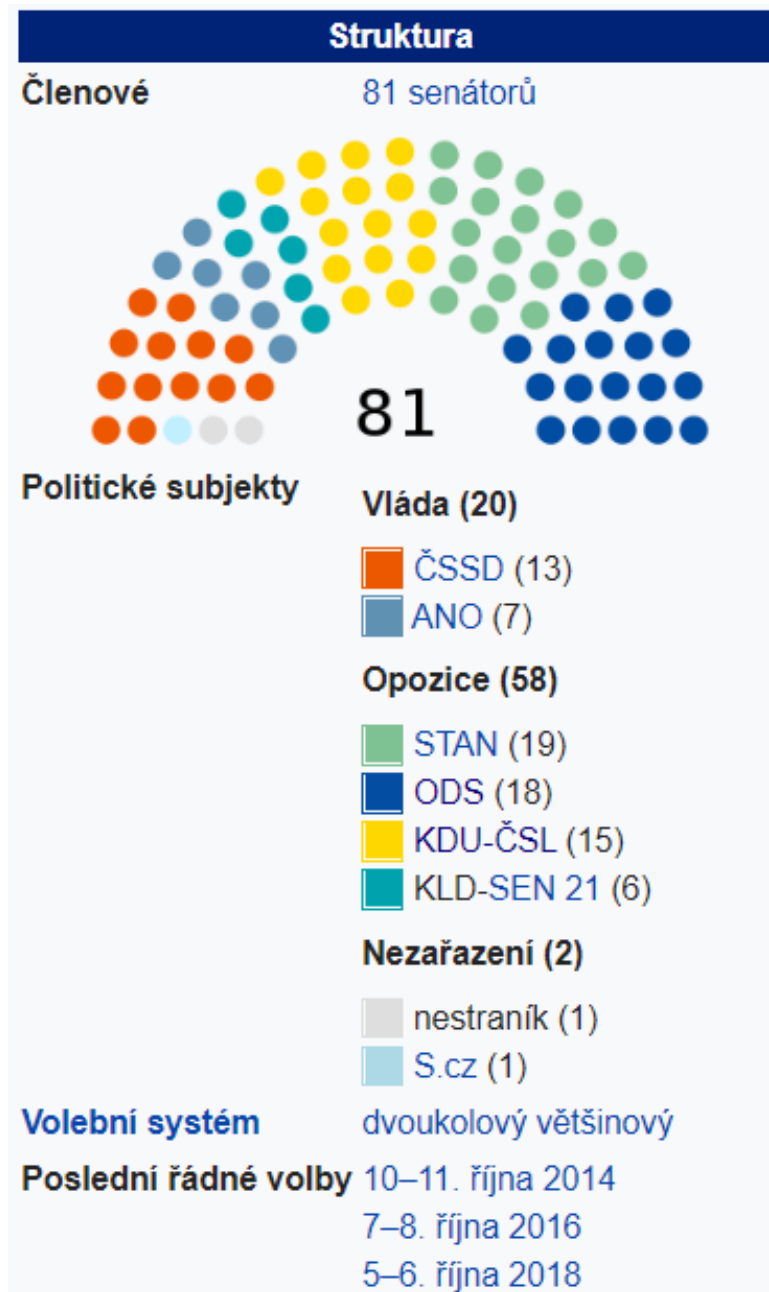
Volby do Senátu

Volby do Senátu

- Dvoukolový většinový systém
- 81 obvodů, každé dva roky se volí třetina z nich (= Senát nikdy nezaniká)
- 50 % v prvním kole, nebo dva nejlepší postupují do kola druhého
- Mohou kandidovat i nezávislí

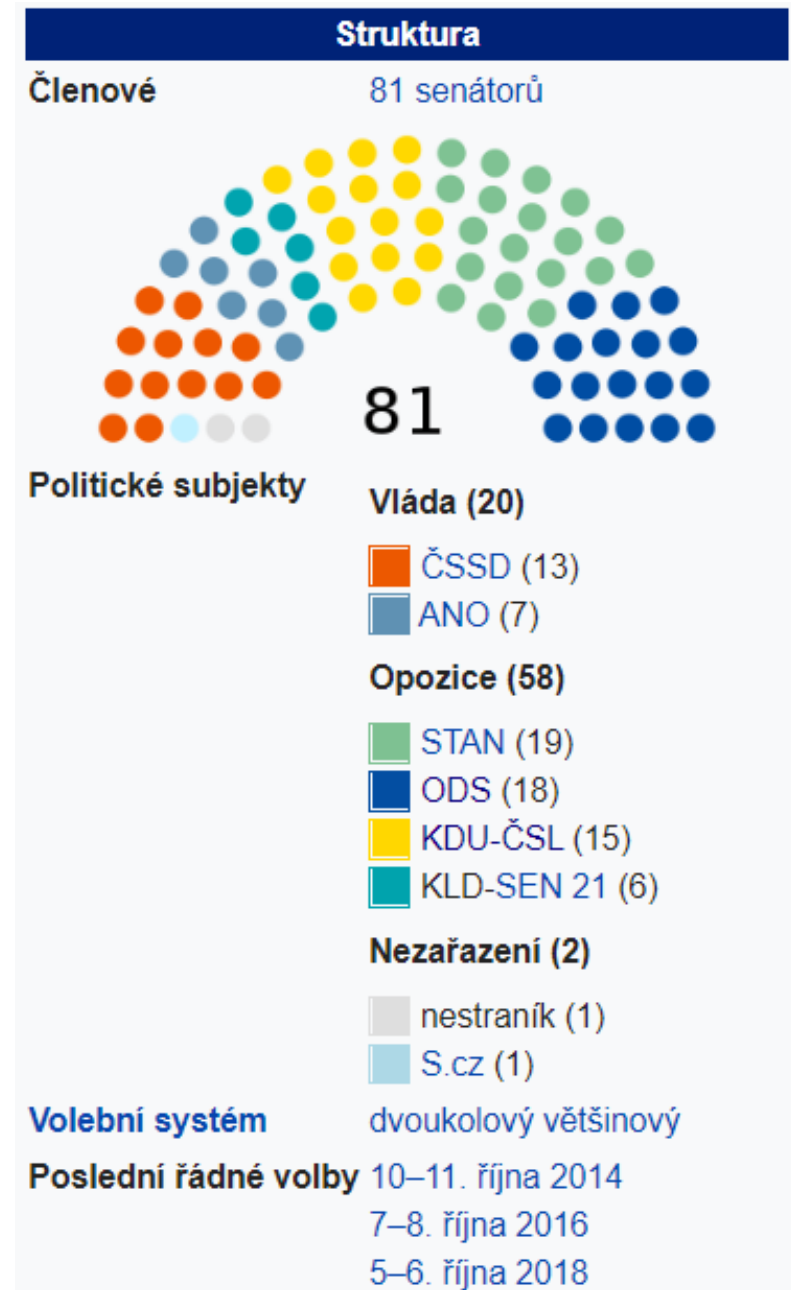
- Co se děje v případě rovnosti hlasů ve druhém kole?

Účinky většinového dvoukolového volebního systému

Účinky většinového dvoukolového volebního systému

- Slabé zastoupení extrémních stran
- Problém nízké volební účasti v druhém kole
- Proč je systém odlišný od voleb do PS?
- Napadá vás alternativa k používanému systému?

Krajské volby

Krajské volby

- Stejně jako PS: poměrný systém, hlasujeme pro kandidátku, 4 preferenční hlasy (5 % k postupu na první místo)
- Pouze jeden volební obvod (45, 55, nebo 65 mandátů)
- Tzv. Koudelka dělitel (modifikovaný D'Hondt – začíná 1,42 namísto 1, pak stejně 2,3,4 ...)
- Uzavírací klauzule 5 % pro všechny
- Co Praha?

Jak funguje (modifikovaný) D´Hondtův dělitel?

Strana A: 100 000 hlasů

Strana B: 90 000 hlasů

Strana C: 40 000 hlasů

Strana D: 33 000 hlasů

Strana E: 17 000 hlasů

Modifikovaný D´Hondtův dělitel: dělíme výsledky všech stran postupně 1.42 , 2 , 3 , 4 , 5 , 6 ...

	Strana A	Strana B	Strana C	Strana D	Strana E
	100 000	90 000	40 000	33 000	17 000
/1,42	70 422,5	63 380,3	28 169	23 239,4	11 971,8
/2	50 000	45 000	20 000	16 500	8 500
/3	33 334	30 000	13 334	11 000	5 667
/4	25 000	22 500	10 000	8 250	4 250
/5	20 000	18 000	8 000	6 600	3 400

Jak funguje (modifikovaný) D'Hondtův dělitel?

Strana A: 100 000 hlasů (35,7 %)

Strana B: 90 000 hlasů (32,1 %)

Strana C: 40 000 hlasů (14,3 %)

Strana D: 33 000 hlasů (11,8 %)

Strana E: 17 000 hlasů (6 %)

Řadíme výsledky od největšího k nejmenšímu, dokud nedosáhneme počtu mandátů, které se rozděluje v daném kraji (45, 55 či 65)...ukázáno rozdělení prvních 10 mandátů. Kdo dostane 11.,12., 13. ...?

	Strana A	Strana B	Strana C	Strana D	Strana E
	100 000	90 000	40 000	33 000	17 000
/1,42	70 422,5 (1.)	63 380,3 (2.)	28 169 (7.)	23 239,4 (9.)	11 971,8
/2	50 000 (3.)	45 000 (4.)	20 000	16 500	8 500
/3	33 334 (5.)	30 000 (6.)	13 334	11 000	5 667
/4	25 000 (8.)	22 500 (10.)	10 000	8 250	4 250
/5	20 000	18 000	8 000	6 600	3 400

Komunální volby

Jak funguje volební systém do obecních zastupitelstev?

- <https://www.youtube.com/watch?v=KVittZNI0H8>

- Listinný poměrný s volnými kandidátními listinami umožňující panašování, bez možnosti kumulování
- Stejný počet hlasů jako počet zastupitelů (dle velikosti obce)
- Hlasování pro:
 - a) stranu
 - b) jednotlivé kandidáty napříč stranami
 - c) jednotlivé kandidáty napříč stranami a jednu stranu
- Hlasy jdou nejdříve straně, až v případě zvolení mohou pomoci kandidátům!
- Mohou kandidovat nezávislí a jejich sdružení
- Zpravidla jeden volební obvod, d'Hondtův dělitel a 5% kvorum
- Co volební právo? Je tu něco jinak?

Volby do Evropského parlamentu

Volby do Evropského parlamentu

- Poměrný volební systém, dáváme ale jen 2 preferenční hlasy (5 % k postupu na kandidátce)
- 5 % uzavírací klauzule, ale stejná i pro koalice
- D'Hondtův dělitel
- ČR = 1 volební obvod
- Počet mandátů závisí na počtu zemí v EU (původně 751, po vystoupení Spojeného království 705, ČR aktuálně 21)
- Aktivní a volební právo pro občany EU i v zahraničí (s pobytem)

- Výhody a nevýhody toho, že volby probíhají dva dny?

- Výhody a nevýhody korespondenčního hlasování?

- Máme příliš mnoho voleb? Je to dobře, nebo špatně? Co s tím?

- Reforma volebního systému do PS?